

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Felolós szerkesztő: TOMPA LÁSZLÓ.

Felolós kiadó: ifj. dr. JODÁL GÁBOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 12.

Megjelenik hetenként egyszer.

Előfizetés egész évre: 12 pengő.

Egyes szám ára: 24 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 39.

Magyarok pünkösdjé!

Az első pünkösöd legnagyobb csodája az volt, hogy messziről jött, addig egymást soha nem látott és nem ismert nemzetek fiai a Lélek kitöltése után megértették egymást. A kultúra, nyelv, történelem, hagyomány és tengernyi bűnök válaszfalai egyszerre porba omlottak, és az emberek a Lélek ereje által testvérekké váltak. Mint egy becsapódó bomba, úgy tört szét a pünkösdi lélek telőtől alapig az elválasztó építményeket.

E csoda megisméllődésére van szükség ma is. A történelem hosszú utjáról jövő magyaroknak ma testvérként kellene megértenünk egymást. Utközben tengernyi bűnök válaszfalai épültek közöttünk. Valamikor egy akarattal, a honalapítás vágyától üzetve törtünk át Vereckén. A honfoglalás hosszú útján minden lekopott rólunk, ami elválaszthatott volna egymástól. A honalapítás óta megett hosszú uton minden rántapadt, ami csak egyszer elválaszthat bennünket.

Most újból ott állunk a második ezer év ígéréteinek kapujánál. De vajjon egy akarattal? Az új ezer esztendő területére egy új Vereckén kell ma áttörnünk. Vajjon lekopott-e minden rólunk, ami elválaszt egymástól? Látjuk, ismerjük egymást, egy a nyelvünk, egy a kulturánk, egy a történelmünk, egy a hagyományunk, egy még a bűnünk is, — és mégis oly nehezen értjük meg egymást!

Pedig ma minden magyar a magyarok egyetértésének pünkösdjére vár. Tragikus tévedésünk, hogy pünkösdre a pünkösdi ember belső megújulása és a megújító Szentlélek nélkül várunk. Ma ember és világa egyaránt újjászületésre vár. Pünkösöd hirdeti, hogy Isten nélkül nincs újjászületés. De hirdeti azt is, hogy nemzetünknek, társadalmunknak pusztán emberi tervek szerint való újjáteremtését soha nem érhetjük el. Minden akarásunkat elfujja a megpróbáltatás szele, ha nem lélekben belsőleg ujulunk meg, ha nem a Lélek ereje által belsőleg ismerjük meg önmagunkat és társunkat a magyar közösségben és ha nem a Lélek ereje által üzetve

A Kormányzó Ur vitéz Imrédy Bélát tárcanélküli közgazdasági miniszterre nevezte ki

A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére vitéz Imrédy Béla m. kir. titkos tanácsos, nyug. miniszterelnök, országgyűlési képviselőt tárcanélküli m. kir. közgazdasági miniszterre nevezte ki. A legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap f. hó 24 i száma közölte. Vitéz Imrédy Béla miniszter a hivatalos esküt kedden délután letette. Az eskütétel után a Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta az új minisztert.

Vitéz Imrédy Béla feladata — mint illetékes helyről közlik — a miniszter-

elnököt a gazdasági tárcák összhangjának biztosításában, a miniszterium tagjait pedig gazdaságpolitikai természetű tanácsadással támogatni. Természetesen különböző meghatározott, gazdaságpolitikai természetű kormányzati feladatok ellátása is az ő hatáskörébe tartozik.

Mint tudjuk, vitéz Imrédy Béla pártjának, a Magyar Megújulás Pártjának három tagja kapott volt helyet a Sztójay-kormányban annak megalakulásakor.

Hősök ünnepe Székelyudvarhelyen

Városunkban a vasárnapi Hősök Napja fényes külsőségek között, lelkesen ünneplő tömeg előtt, műsor-szerű pontossággal folyt le.

A délelőtti istentiszteletek után az országzászló alatt ott virított levente-leányaink hatalmas, szép székely ruhába öltözött serege. Szolgálóleányok és urileányok, munkás-, hivatalnok- és házileányok álltak szent egységben a sort: a nagy magyar front belső védőbástyájának harcos-sorát. Utánuk honvédeink érc oszlopa s a levente-fiúk szép csapata állott.

Szakáts Antal beszéde

A Himnusz elhangzása után Szakáts Antal régens, szentszéki tanácsos beszéde csendült fel. Az ünnepi szónok elmondotta, hogy a tavasznak minden virágát idehoztuk ma, hősök ünnepén, a névtelen magyar katona jelképes sirjához. A magyarság sohasem feledheti hőseinek sirjait, amelyek megerősítik a magyar haza feltámadásába vetett hitünket. A mai rettentő időkben a sopánkodás hazaárulás. — A mai kormány többet tett egy hónap alatt, mint elődei évtizedek

óta. De egy nemzet rendeletekkel nem, csak fiainak felfogása, élete által változhat meg. Ha a nemzet egyedei rázkódnak meg s születnek újjá: hőssé!

Újjászületés ideje van ma — hirdette Szakáts Antal. A magyar ruhás, de nemzetpusztító zsidó szellemből már elég volt! De elég volt a csak maga hasznát kereső vallástalan-szabdkörmives-liberális hazafiságból is. Az országban egyetlen érték van ma: a munka, a nemzetért végzett önzetlen munka. A haza két igaz fia: a honvéd a határon s a munkás a munkahelyén.

Ezernyi régi sir kiált, követel ma új Magyarországot — folytatta a szónok. A vérszerződést kötő Árpád, Szent István vallásos magyarjai, Szent László keleti vést megállító hősei, Nagy Lajos és Mátyás műveltsége, Bethlen Gábor dicsőséges, fenkölt gondolkodású bölcsessége, Rákóczi Ferencnek és kurucainak önzetlensége, a magyart gazdaggá és művelté tenni akaró Wesselényi és Széchenyi mai példaképeink. És a minden idők magyar katonája. Az őrtálló honvéd,

vállaljuk egyakarattal feladatainkat.

Pünkösöd napján, bármelyik felekezethez tartozó magyarok, egyformán várjuk a Lélek kitöltését. Ugyanazt az újjáteremtő Lelket várjuk. A Lélek ma is kész az alászállásra és bármilyen fe-

lekezeti magyar újjáteremtésére. A Lélektől újjáteremtett magyarok megértik egymást, és amit földig rombolt a gyűlölet, együtt építik templommá a Lélek által.

Veni Sancte! Jövel Szentlélek Uristen! Jövel magyarok Pünkösdjé!

(—)

aki magyarnak akarja megőrizni földünket. Az örök magyar, aki nem tülekedik, hanem dolgozik, aki megbecsüli egyházát, nehéz időkben a magyarság egyedüli mentősvárát, Példaképünk ebben az újjászületett országban a legelső katona és magyar: vitéz nagybányai Horthy Miklós!

A névtelen hős jelképes sirjánál — végezte a szónok — szívünk minden érzését ideadjuk. Nyugodjon hős testük csendesen, míg lelkük a mennybe száll Jézussal szálljon az égbe, — ott is, mindig hazánkért imádkozva. Mi pedig példájukat életünkbe vésvé uegy éljünk, hogy életünk végén elmondhassuk Virág Benedekkel: Szerettem a hazát és dolgoztam érte!

A nagyhatású beszédet Köllő Ernő gimn. tanuló mélyérzésű, megkapó szavallata (Sajó Sándor: Magyar ének 1919-ben) és a székely himnusz foglalta méltó keretbe.

A levente-leányok fogadalomtétele

Most következett a levente-leányok fogadalomtétele. Először Tóth István dr. leventeegyleti elnök buzdította a leányokat munkára, Isten és hazájuk iránti szeretetre, hogy a családi otthonok őrzői, védelmező angyalai lehessenek.

Majd Kurucz Sándorné szavallt el egy lelkes, szép alkalmi verset. Ezután a levente-leányok mondták el fogadalmukat M. Evangela városi levente-leány-vezető szavai után. Lelekesen, tisztán hangzott el a komoly munkára való elköteleződés, tiszta testet és lelket ígérő, Istenért és Hazáért a legnagyobb áldozatot hordozni kész közel másfélszáz leány ajkáról a fogadalom, melyet Tódor Julia kerületi levente-leány-vezető vett be. A kerületi leányvezető ezután figyelmeztette a leányokat fogadalmukhoz való hűségre, Hazájuk iránti szeretetre, az új jövő megépítésére, — hiszen a mai idők a gyenge nőtől is hősies helytállást követelnek.

A kerületi vezető beszédére a levente-leányok nevében Turóczi Gizella válaszolt. Megköszönte a vezetőség bizalmát, és minden levente-leány nevében ígéretet tett, hogy vezetőik hűségüket sziklán is zöldelő fenyőnek tekinthetik, melynek üdeségére mindig számíthat Egyház és Haza.

A hősök sirjának megkoszorúzása

A fogadalomtétel és Szózat után a Kuvar hegyi hősök sirjához ment le az ünneplő város. Sorba koszorúzták meg a hatóságok és intézmények a sirt, — közöttük a levente-leányok kiktöltöttei is. Elsőnek a honvédség, majd a német csapat parancsnokság koszoruját helyezték a hősök hamvai fölé.

A lélekemelő ünnepély diszfelvonulással végződött.

Légtalmai óvóhelyek építésének feltételei

Légtalmai óvóhelyet építeni csakis a polgármester által kiadott engedély alapján lehet. Ez vonatkozik mind a lakóházak pincéiben, mind pedig az udvarokon, kertekben létesítendő árok-óvóhelyek építésére is.

Mivel sokan saját kezdeményezésük alapján és saját elgondolásuk szerint már építettek óvóhelyeknek nevezett fedezékeket, a város polgármestere ezúton is figyelmezteti ezeket a tulajdonosokat, hogy mint azt dobszó útján is közzétette, az épített vagy építés alatt levő óvóhelyeket nyilvántartásbavétel és ellenőrzés céljából a városi műszaki hivatalban azonnal jelentsék be.

Erre azért van szükség, mert az óvóhelyek létesítése sokkal több körültekintést és gyakorlatot igényel, mint azt a jóhiszemű, de légiháborús tapasztalatokkal nem rendelkező közönség hinné. Így aztán sokan kiteszik magukat annak, hogy nagy költséggel megépített óvóhelyük a követelményeknek nem felel meg, míg a szakszerűen elkészített óvóhely ugyanolyan, vagy a legtöbb esetben kevesebb költséggel, de mindenesetre jobb védő szilárdsággal megépíthető lett volna. A szakszerűtlenül megépített óvóhely nemhogy a kívánt célt biztosítaná, hanem önmagában is éppen súlyos veszélyt jelenthet.

A honvédelmi miniszter ur rendelkezései értelmében a városi műszaki hivatala a napokban összeírta azokat a pincéket, amelyek óvóhely megépítésére műszakilag alkalmasak.

Néhány napon belül az érdekeltek meg fogják kapni a véghatározatot, amely az óvóhely mikénti megépítéséről és a költségeknek az óvóhelyet igénybevevő háztulajdonosok között való elosztásáról intézkedik. Így már csak azért is tartózkodjék mindenki engedély nélküli építkezéstől, mert a költségek elosztásánál ezekre az engedély nélkül épített és csak rögtönzésnek minősíthető óvóhelyek megépítésével felmerült költségekre a város polgármestere a rendelet szerint nem lehet figyelemmel.

Azokban a városrészekben, ahol

pincék nem állanak rendelkezésre, a talajvíz szintjének megfelelően különböző rendszerű árokóvóhelyet lehet létesíteni. Ezeknek a jól bevált árokóvóhelyeknek a honvédelmi miniszter ur által kiadott szabványtervét bárki beszerezheti 1.50 P ért a »Riadó« kiadóhivatalában. (Cím: Budapest, IV. Mússolini tér 1. sz.).

Mielőtt bármit is tennénk vagy költenénk, forduljunk felvilágosításért a városi műszaki hivatalhoz, mely a városháza 25. számú szobájában mindennap délelőtt 11—12 ig adja meg a szükséges felvilágosításokat.

A „Székelység” nemzetpolitikai folyóirattá alakult át

A Bánya János dr. főgeológus szerkesztésében megjelenő SZÉKELY-SÉG c. folyóirat legújabb száma a székely egyetemi ifjuság szellemi és anyagi támogatásával az eddiginél nagyobb formában és terjedelemben, új programmal jelent meg. A Székelyföldet és népét ismertető lapocskák most merészen nemzetpolitikai folyóirat igényével lépett a nyilvánosság elé. A lap régi szerkesztőjét és egyben kiadóját ifjú emberekből álló héttagú szerkesztőbizottság támogatja.

Az új formában és nagy igénnyel megjelenő folyóiratot örömmel, de egyben aggodalommal is köszönjük. Örvendünk a merész és időszerű vállalkozásnak. Székelyföldi viszonylatban valóban szükség van egy nemzetpolitikai folyóiratra, mely a Székelyföld gazdasági, társadalmi, művelődési, politikai, és egyéb kérdéseit tárgyi alapos-sággal, tudományos hozzáértéssel fel-

tárja, és a nagy magyar kérdések között a sajátos székely kérdések helyét ki jelölje. Nincs a Székelyföldnek egyetlen folyóirata, amely a székelység életét alakító természeti, emberi és természetfeletti tényezőket mai helyzetére, jelentőségére felmérésére, a következmények levonására vállalkozott volna.

Nem hallgathatjuk el azonban aggodalmainkat sem. A kezünkben levő első szám után az az érzésünk támad, hogy az új formában és programmal megjelenő Székelység az előbbi követelményt kielégítő székelyföldi nemzetpolitikai folyóiratnak még nem nevezhető.

A folyóirat gondolkodásbeli zűrzavart eláruló bevezetőjéből nem látjuk, hogy vállalt nagy küldetésével tisztában volna. A beköszöntő hihetetlen tényeket állít, pl. hogy a Székelyföld adatainak nagyrésztét 13 év hangyaszigorgalmu munkájával már feltárta,

hogy az értékes szellemi munkások serege áll rendelkezésre, és minden adottság megvan, hogy a nemzetpolitikai feladatok megoldásához hozzá lehessen kezdeni. Komolyan csak azt állíthatjuk, hogy a Székelyföld adatai nagyrésztben ismeretlenek; ha a szerkesztőbizottság névsorát olvassuk, meggyőződünk, hogy a szellemi munkásoknak igen parányi serege áll a nagy munkához rendelkezésre, s nagyrabecsült testvéreinket szeretettel feltűjük, nehogy megfelelő előkészítés és szervezés hiányában komolynak ígérkező vállalkozásuk sikerét kockáztassák. Kérjük, hogy aggodó figyelmeztetésünket a közös ügy és saját magok érdekében félre ne értsék.

A nyakatekert magyartalan fogalmazások gondos kerülését is ajánljuk. Nem értjük, miért van az, hogy ugyanaz az egy és kéz ugyanazon cikk egyrészét rendszeres gondolkodásra valló módon, értelmesen írja meg, más részét zavaros, szörnyű magyartalansággal.

A folyóirat elindító nagy és szép célt tűztek maguk elé. A közölt néhány tanulmányból úgy látjuk, hogy az írók e cél felé helyesen indultak el. Az ut azonban — higgyék el — nagyon nehéz. Szigorú önkritikára, a székelyföldi kérdések alapos és tudományos tanulmányozására, a Székelyföld márelismert nemzetpolitikus erőinek összefogására, egy héttagú szerkesztőbizottságnál sokkal, de sokkal nagyobb szellemi háttér biztosítására, s végül, de nem utolsó sorban egy jó korrektorra van szükség. Ha mind ezek megvannak, jó reménységgel nézünk a folyóirat fejlődésére. Kitérőt céljának elérésében szerény képességeink mértéke szerint szívesen közreműködünk.

„Száz ezer szív sikolt”

Még a télen elhozta a posta dr. Németh Kálmánnak, a volt józseffalvi, most bácsjózseffalvi plébánosnak fenti című könyvét. A könyv ismertetésére akkor lapunk szűk terjedelme miatt nem volt mód. Most sem ismertettük, hagyjuk, hogy maga a könyv ismertesse magát. Az itt közölt részt a bevezető előszóból (A harcom és a könyvem) vettük.

Aranyból vert, bronzból öntött keresztjeim nincsenek; ilyenek után nem vergődtem. Azokat a kereszteteket pedig, amelyek alatt roskadoztam: jobb volna inkább elfelejteni, semmint emlegetni.

A sokféle kereszt közül egyet most mégis kiválasztok, hogy megjelöljem vele új könyvem homlokát. Utszéli kereszt volt, Jézus faragó bukovinai székely volt a mestere. Olyan ut mellé ásta le, amelyiken tízféle nemzet gyermekei vándoroltak, szekereztek. Minden idegennek megakadt a szeme a székely keresztjén, már csak azért is, mivel hibás volt a fejtáblája. A hibát ott követte el a székely, hogy az INRI-t visszafelé írta és az lett belőle, hogy: IRNI.

Hiába igyekeztem kijavíttatni a táblát, legalább a később készült józseffalvi keresztteken. A csökönyös székely váltig azt állította, hogy az ő táblája az igaz, a zsidóké pedig hamis, mert azok csak fordítva írhatták az eredetit, a legelsőit.

Ha én akkor ebbe belenyugszom, akkor már készen is van a könyvem előszava! Egy ilyen könyvet meg IRNI éppen olyan keserves, mint átélni és átszenvedni. Mikor a multra visszagondolok, olyankor közelebb vagyok a töviskoszorúhoz, mint a szenvedések

régmult éjszakáin. Hogy azonban az agyafurt ezermester mit is akart a szabályos fejtábla betűinek merész és könnyelmű megfordításával, arra csak akkor jöttem rá, amikor közöttük Bukovinában megtelepedtem, és először nyitottam be az ezermester műhelyébe. Tíz darab véresszájú mátyásmadarat pillantottam meg ott, kalitkába zártan. Ez az ember összefogdosta az erdők mátyásait. Felvágta a nyelvüket, aztán egy-egy magyar szót kellett megtanulnia minden rabmadárnak. Ha a »madar« egy szót »megtanolt«, akkor visszaengedte az erdőbe. A rejtelmes bukovinai erdőbe, ahol a málnázó és madarászó gyermekek még akkor is katoná csontokba és elgurult magyar rohamsisakokba botlottak. Ez az idegen erdő megtelt magyarnyelvű mátyások rikácsolásával.

Az egyik madár folyton azt kiáltotta:

— Haza, haza, haza!

A másik mátyás a szívtépő, titkos vágy második ütemét kiáltotta világgá, mihelyt elfelejtette az operáló picit ollót:

— Őrszág, ország... Magyarország!

A Bukow tábornok által saját hazájából kiagyuzott és lelökött bűtökös TÖRZS nem akart a kárpáti sziklán

lecsuszni, hanem megkapaszkodott és gyopárkodott fehéren. Az ősi vérből egyetlen cseppet sem akart elveszíteni. Másokat is magába olvasztott, a kövekből is magyarokat támasztott. De lám, még az erdő madarait is meg tudta tanítani egy magyar szóra. Ezzel verte el magától a halálfélelmet és azt a kriptai csöndet, amelyik körülvette az életét.

Már itthon voltak BÁCSKÁBAN, amikor a muzsikáló kut mestere bevallotta az összecserélt betűket, a megfordított fejtábla titkát. A mátyások oktatója, szépszávu orgonák építője azért keverte a betűt a keresztben, I. N. R. I. helyett azért illesztette oda az IRNI-t, hogy megálljon előtte minden ember, akár német, akár román, akár orosz. Álljon meg itt a gyümölcsárus lipován, a szőke lengyel, a görbelábú mazurka. Az is álljon meg, aki különben tovább sietne, mivel képtelen meglátni, hogy miképpen sir, vonaglik, jajgat a habfehér hársfa, amelyikre a faragó-bicska ráöltöztette a Megváltó szenvedő vonásait. A művészi szépet nem mindenki látta meg; de lám, amióta összekeverte a betűt a mindenkivel ismert táblán, azóta a kereszt előtt megállottak, és a felfedező gyönyörűségével pötyögte mindenki a maga nyelvén:

— IRNI?!... Mi ez?!

És ment tovább, de előbb egy magyar szót ejtett ki. Aztán köszönt is a keresztnek és átvett Tőle minden vigasztalást, ami arról a keresztől fáradt vándorokra sugározhatik.

Vajjon élnek-e még a rikoltozó, felvágott-szájú mátyások az elhagyott

Bukovinában?! A székely keresztet bizonyosan régi helyükön állnak még, megjelölve az onnan egészen eltűnt és hazahozott magyar életek fűvesedő nyomait. Az egyetlen magyar szót most is kimondják az összekevert betűk előtt az idegenek, és éppen úgy csóválják a fejüket, mint ahogyan az én különös könyvem előtt fejcsoválva fognak megállani az emberek. Szinte hallom, amint kérdezik:

— Hogy is meri valaki a lefagyott honvédek és az ellőtt lábak tavaszában mutogatni a SEBEIT, amelyeket békében kapott?!

— Szabad-e magyar embernek piacon ácsorogni sebforradásokkal, ahogyan azt Koriolán tette a római fórumon, ahol voksokat koldult?! Hiszen a sebforradás soha sem széleszájú PERSELYNYILÁS!... Nem pengők, nem polgári elismerések benyelésére engedélyezte azt a jó Isten. A szög, a láng, az ellenséges szurony nem azért szurta tenyerünkre azt a férfias diszt!

Miért irtam mégis ezt a könyvet?! Azért, mert le kellett fényképeznem az üresen hagyott bukovinai sziklasírt, amelyről szívós küzdelemmel elhengerítettem a zárókövet. Azért, mert jólesik lerajzolnom a cserbenhagyott ravalt, amelyről lecsaltuk a bukovinai tetszhalottat. Azért irtam, hogy megörökítem az ezerszinű elmúlt életet a bukovinai dombokon, amelyiknek zsongása és édes zsvalya még a fülemben cseng. Emléke még él az új honfoglalókban, de holnap már elfakul, holnapután pedig egészen elenyészik...

Két lehetőség

Az utolsó két hónap eseményei mindnyájunknak megmutatták, hogy magyarságunk előtt csak két lehetőség van. A mindig »harmadik lehetőséget« keresőknek is be kell már látniuk a régi latin szólás mondás időszerű igazságát: »Tertium non datur!« (Nincs harmadik lehetőség.)

A kiszolgáltatottság lehetősége

Az egyik előttünk álló lehetőség a magunk és értékeink tehetetlen feladása és kiszolgáltatása, hogy »jőjön, aminek jönnie kell!« A nem együttműködés szövetségeseinkkel, az ellent nem állás a harctereken, — esetleg a szabotálás, rombolás, dugdosás és hamishír-terjesztés által való elősegítése ellenségeink diadalának. Ide tartozik a régi romlott állapotok további fenntartása, a mindenki által ismert, egész népünk életére nézve kártékony elemek további megtűrése, — továbbá az egymás közti válaszfal mesterséges továbbemelésé egymás lenézése és megvetése, vagy az alárendeltjeinkkel való durva és igazságtalan bánásmód által. A törvények alól való kibujás és azok kijátszása, a feketepiac is mind itt sorakoznak.

Halálos csapda

Ennek a lehetőségnek végén országunk teljes megsemmisülése van. A szövetségesek elárulására kézenfekvő, igen jó példánk a barát és ellenség által egyaránt megvetett, harcok középpontjába kerülő, önmagát megsemmisítő Dél-Olaszország helyzete. — Az angolszász barátkozásra is kiváló példa az előbbin kívül Lengyelország sorsa, amelynek elvesztett szabadságát visszaállítandó üzenték meg az angolok Németországnak a háborút, — s amelyet »elintézték ügyként« tart ma számon a lengyelséget a szovjetnek kiszolgáltató Anglia.

De előttünk álló példa a sok sok elpusztított bomba sujtotta hajlékon és emberi életen felül a néger-pilóták és gangster-pilóták ostoba tudatlansága és aljas »fegyvertára« is, amely utóbbiból robbanó babák, csörgők és mérgezett cukrot tartalmazó zacskók hullanak földjeinkre. — Végül a kommunizmus Oroszországtól legkevesebb annyit várhatunk, mint az 1848-as idők Oroszországtól: a teljes letiprást és kiszolgáltatásunkat minket gyűlölő hatalmaknak. De ezt is csak a legderültebb emberek hihetik. A terjeszkedni kívánó szlávságnak ma ép annyira utjában van Magyarország, mint amennyire utjában volt a mongol hadaknak a tatárjárás idején, vagy a török birodalomnak Mohács idejében. Ezért a kitűnő propagandával dolgozó szovjet — még ha azt hinnenk is, hogy a kátyúli tömegsirok csak »alkalmi tréfa« voltak — valójában nem is akarhat mást, mint magyar voltunk és országunk teljes megsemmisítését. Kis rokon népeink: a hősiességükről és becsületességükről egyaránt ismert finnek vagy észtek miért választják inkább a halált, mint a szovjet békét? Ezekre a teljes demokratizmusban élő, népi vezetőségű

népekre igazán nem foghatjuk rá, hogy »ez csak a vezetők akarata!«

A másik lehetőség.

A másik lehetőség a megújulás. A rossz kidobása, ha kell megsemmisítése, és a jó cselekvése. A régi bűnök felszámolása és új élet kezdése.

Az első, hatalmas lépés a cél felé a zsidóság kiküszöbölése volt a ma-

További lépések

De ehhez még sok más lépés kell. A város, megye és ország vezetőinek sorában csak tisztaszívű és tisztakezű embereknek lehet helye. A zsidóság testi lelki »rokonságának«, a sötét túlzelmek mindent feketévé tevő erejének el kell tűnnie. Minél előbb fel kell számolnunk a cigánykérdést. Szembe kell végre néznünk a teljes, szociális földreformmal. Hivatalnok osztályunknak meg kell ujulnia. A földművesek, tisztviselők, munkások és munkaadók széles rétegeinek arányosabban rendezett, igazságos és szociális életet és

Magyar élet és jövő

Talán sokan kételkednek még: lehet-e, szükséges-e mindez? »Mégsem mernek hozzáulni az igazi »urakhoz«, — kishitűsködik a szegény. »Majd megmutatom, csak merjetelek hozzáulni!« — tartja a régi hangot a régi rendszer sok »kimagasló egyénisége«. »Ha lelepleznek, én is lerántom a leplet sok mindenről!« — bizik a gazember-törvényben a harmadik.

Lássuk már be: csak két lehetőség van. Halál az egyik, — rut és gyalázatos halál. Élet a másik: igaz, szabad és magyar élet.

Igaz: elsősorban vezetőinktől függ, hogy tudják-e, merik-e az élet útját választani. Eddigi szavaik, tettek sze-

gyar kereskedelemről, és általában a magyar életéről. Óriási, lehetetlennek hirdetett vállalkozás, — amely ime sikerült! Lehet, hogy vannak, lesznek ezzel kapcsolatosan még megoldatlan kérdések. Ez természetes. De ne felejtjük el, hogy Székelyudvarhelyen ezelőtt 30 évvel alig 5 zsidó család élt, mondjuk 30 taggal, — ma 375-en voltak. A megyében is ilyenfajta lehet az arány. És élet volt a megyében, városban akkor is, a Habsburg-korlátozta lehetőségek mellett is. És lesz is élet, nélkülük is, ezután is. Magyar élet. A mi életünk.

megélhetést kell biztosítanunk. Hős honvédeinknek azzal a lélekkel kell harcolniuk, hogy harcuk valóban új, szebb, igazabb és szabadabb hazáért, a végre a szó legnemesebb értelmében vett magyar hazáért folyik.

Ezeknek a lépéseknek döngését is halljuk már. Kormányunk vezér-tisztviselőinek nyilatkozatai, főispánunk beszéde, a zsidóvagyon hiénáinak hamarosan bekövetkező országos összefogdosása és méltó megbüntetése e lépéseknek neszét hozza fülünkbe. A lépések hamarosan elérnek hozzánk.

rint a felelet erre: *igen!*

De minden vezető tehetetlen, ha nem követik őt azok, akiket vezetni akar. A hatalmas fa élete a hajsza gyökerek zavartalan működésétől függ. Hajsza gyökér-életünk azért államunk nagy életműködésében igen fontos, életbevágó szerepet tölt be.

Ma itt az ideje, hogy a »megbotránkoztatókat« a magyar élet ellenségeit »kivágjuk és elveszük magunktól!«. Talán fájni fog, mint jobbkezünk elvesztése. De jobb nekünk csonkán menni be az életre, mint épen kerülni a halottasházba.

Két ut találkozásánál álló magyar: *válassz!* (s. g.)

Kormányzói dicsérő elismerés

Bensőséges ünnepe volt a múlt hó folyamán a székelykeresztúri Br. Orbán Balázs Unitárius Gimnáziumnak. Két érdemekben gazdag tagját a nevelői karnak: Péter Lajos gimn. igazgatót és dr. Szolga Ferenc tb. igazgatót a Kormányzó Ur Őfelméltósága dicsérő elismerésben részesítette. A legfelsőbb helyről jött elismerés ünnepléses tudomásul hozatalára — mint kormányképviselő — dr. Kósa Béla járási főszolgabíró kapott megbízást. — Az intézet előjárósága ez alkalommal diszgyűlést tartott, ahol Nagy Lajos tb. igazgató, mint elnök meleg szavakkal emlékezett meg a két kitüntetett kartárs több mint négy évtizeden át végzett fáradhatatlan és eredményekben gazdag munkásságáról. — Ezek után dr. Kósa Béla főszolgabíró felolvassa a legfelsőbb helyről kelt okmányok szövegét, rövid emlékbeszéd keretében átadta a kitüntetések. A kitüntetettek részéről dr. Szolga Ferenc tb. igazgató meghatott szavakkal mondott köszönetet a magas elismerésért, kifejezve többek között azt

is, hogy ez a kitüntetés nemcsak őket, mint szerény, csendben dolgozó munkásokat érte, hanem érte egyúttal azt a gimnáziumot is, amely immár 150 éve áll a magyar közoktatás, és szorosabban véve a székely nép nevelésének szolgálatában.

A diszgyűlés befejezése után az ott megjelent hivatalos képviselők és barátok, valamint kartársak szívből fakadó jókívánatokkal halmozták el a kitüntetetteket. Az egyház, de ezen felül a gimnáziumhoz ragaszkodó társadalom is örömmel értesült az elismerésről, és Isten áldását kéri a magas korban levő tanügyi személyek további munkásságára.

— **Megszűnt a Hargita.** Mint olvastuk, a sajtóügyek kormánybiztosa által a miniszterelnök rendeletére megszüntetett időszakos lapok között ott szerepel a Szakáts Zoltán felsőházi tag kiadásában megjelenő székelyudvarhelyi Hargita című időszakos lap is. A Hargita utolsó megjelent száma a március 4-i volt.

Élelmiszeri előgondoskodás légitámadás esetére

Légitámadás esetére a hajléktalanná váló lakosság élelmezésére Székelyudvarhely város területére a polgármester 4 légó konyhát jelölt ki, u. m. Csép Endre Rákóczi-ut, Szabó Károlyné Kőkereszt-tér, Telegdi Zoltánné Bethlen utca, özv. Barabás Domokosné Orbán Balázs utca.

Kijelölte a légó-konyhákat élelmiszerekkel és kenyérrel ellátó kereskedőket és sütőiparosokat is, és utasította, hogy légitámadással szükségessé váló ellátás céljára kellő mennyiségű élelmiszereket tároljanak.

Polgármester felhívja a légitámadás esetén a város lakosságát, hogy u. n. légócsomagokban megfelelő edényt és evőeszközöket is vegyen magához, hogy hajléktalanná válás esetén a kiosztásra kerülő élelmet felvételezhesse és elfogyaszthassa.

Fatermelők és fakeskedők figyelmébe!

A Székely Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara felhívást intézett a fatermelőkhöz és fakeskedőkhöz, figyelmeztetve őket a május 10-én életbelépett új rendeletekre. E rendeletek értelmében az érvényben lévő fatermelési (használati) szerződéseket az erdőbirtokosok, illetve fatermelők május hó 31-ig be kell, hogy mutassák a Forgalmi Központnak (Bp., V. Kosuth-tér 1a). Kijelölés iránti kérvényeket ugyanaddig kell beadni, azoknak is, akik most nem foglalkoznak ugyan fakitermeléssel, de már foglalkoztak azzal s ezután is bele kívánnak abba kapcsolódni.

Junius 30-án fűrészárut, furnirt, nyers parkettet csak az iparügyi miniszter által kijelölt gyárthatnak. Ezirányú kérvény ugyancsak május 31-ig nyújtandó be.

A tűzifakereskedőknek ugyancsak kérniük kell május 31-ig kijelöltetésüket. A már kijelölt kereskedők azonban folytathatják tevékenységüket. Szerfakeskedő is csak arra kijelölt személy vagy vállalat lehet. A kijelölést nem kapók kötelesek faanyagkészletükkel elszámolni.

Székelyföldi Közigazgatási és Gazdasági parancsnokság.

191. szám. kt. 1944.

Hirdetmény

Az összes állami, vármegyei és községi hatóságok vezetői és alárendeltjei tudomására hozom, hogy mindennemű és a m. kir. honvédség, avagy a német hadsereg alakulatai részéről felmerülő kívánság és kérelem s az ezekkel kapcsolatos érintkezés csak a területileg illetékes Közigazgatási és Gazdasági Parancsnokságokon keresztül teljesíthető, tehát minden ilyen irányú kérelemmel a hozzáfordulókat oda kell utasítani.

Ilyen kérelmeket sem a polgári hatóságok, sem a m. kir. honvédség közvetlenül, — a Közigazgatási és Gazdasági Parancsnokságok közvetítése nélkül — nem teljesíthetnek.

vitéz Körmeny Géza ezredes sk.
Székelyföldi Közigazgatási és Gazdasági parancsnok.
2—3

Az EMGE baromfi-akciója

A népies baromfitenyésztés minőségi színvonalának emelése érdekében a földművelésügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége ebben az évben is kedvezményes áron baromfit osztat szét a működési területéhez tartozó vármelegyék gazdái között. Az akció lebonyolításával az Erdélyi Gazdasági Egyesületet bízta meg.

A baromfi akció keretében 1000 drb. Rhode-Island, 1000 drb. kendermagos nemesített magyar kakas, 300 drb. pekingi gácsér, 300 drb. pekingi tojó, 400 drb. nemesített magyar gunár, 400 drb. nemesített magyar tojó és 100 drb. bronzpulykakakas kerül kiosztásra.

Az akcióban elsősorban kisgazdák vehetnek részt olyan községekből, ahonnan nagyszámú igénylő jelentkezik és a kiosztást a népies baromfitenyésztés színvonala indokoltá teszi és ahol a kiosztott baromfi szakszerű gondozása és továbbtenyésztése remélhető.

A kiosztásra kerülő baromfi szállítási határideje augusztus 15-től 31-ig történik. A baromfi kedvezményes ára darabonként tyukfélénél 10 pengő, kacsafélénél 12 pengő, ludfélénél 18 pengő, pújkánál 15 pengő, de a földművelésügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége fenntartja magának a jogot, hogy ezeket az árakat emelje abban az esetben, ha időközben a hivatalos áralakulás azt indokoltá tenné.

Mindazok, akik a kedvezményes áru állami baromfikiosztásban részt akarnak venni, igénylélükkel forduljanak az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesülethez (Kolozsvár), vagy pedig az EMGE illetékes kirendeltségeihez.

x **Bélyeggyűjteményeket**, régi magyar bélyegeket magas áron veszek. Cim a kiadóhivatalban.

* **A tavaszi nagykerű szépirodalmi könyvujdonságok** megérkeztek és kaphatók a Könyvnyomda könyvesboltjában.

Székelyudvarhely megyei város polgármestere.

Ad. 3911—1944. szám.

Székelyudvarhely megyei város területére korlátozott

Versenyárgyalási hirdetés.

Székelyudvarhely megyei város polgármestere nyilvános versenyárgyalást hirdet a városi burkolatlan utak és gyalogjárók fenntartási kavicsozási munkálataira.

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Az egyes munkákra külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

A munkálatok esetleg megosztva fognak kiadni.

Ajánlatot tenni csakis az e célra kiadott űrlapokon lehet, melyek a városi műszaki hivatalban szerezhetők be.

A munkálatot 1944. június 3 án kell megkezdeni és 1944. szeptember 30-ig befejezni.

Bánatpénzt a »Versenyárgyalási és munkafeltételek« 14. pontjában meghatározott rendelkezéseknek megfelelő összegben és módon le kell tenni s a letételt igazoló nyugtát az »Ajánlat« hoz csatolni.

Az aláírt ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a városházán levő gazdasági hivatalban 1944. május 31 én 10 óráig kell benyújtani. Ugyanezen a napon a kiíró hivatal 20 számú hivatalos helyiségében 10:30 órakor fogják az ajánlatokat felbontani, ahol és amikor a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazásával ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: »Ajánlat a 3911/1944. sz. versenyárgyalási hirdetésben közölt fenntartási kavicsozási munkálatokra«.

Az ajánlathoz csatolni kell az ajánlati költségvetést, a bánatpénz letételéről szóló elismervényt, az alvállalkozó nyilatkozatát, az OTI igazolását, — mindezeket zsinórral az ajánlathoz hozzá kell fűzni, a zsinór végét pedig az ajánlat hátlapján cégszöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

Az ajánlat mellékleteit, az ajánlati költségvetést, aláírással kell ellátni és az egyszerű aláírást 2 tanúval előtte meztetni kell.

Székelyudvarhely, 1944. május hó 17-én.

Polgármester mb.

Dr. Puskás István
tenácsnok.

92/1944. vght. szám.

Árverési hirdetés.

Dr. Kovács László ügyvéd által képviselt Erdélyrészi Hangya Közp. javára Kányádi L. ellen 732 P. tőke és több követelés és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a mvásárhelyi kir. jbiróság 1943. évi 2080—3143 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi augusztus hó 27 én lefoglalt 1760 pengőre becsült ingóságokra a székelyudvarhelyi kir. jbiróság Pk. 3171—3172/943. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a alapján a következő megnevezett: Dr. Kovács László ügyvéd által képviselt Erdélyrészi Hangya Közp. javára 732 P. — fill. s jár., továbbá a foglaltatki jknyvből ki nem tűnő más foglaltatki javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán: Kányádon leendő megtartására határidőül 1944. évi június hó 2. napjának délutáni 16 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 1 tehén, 1 triór, 1 kukorica vetőgép, 1 kukorica szárító kas, 2 drb. malac s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár $\frac{2}{3}$ ad részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyújt.

Sz. udvarhely, 1944. május 11.

Deák

kir. bírósági végrehajtó.

x **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik felejtethetetlen drága jó édes anyám elhunytával alkalmaival fájdalomkban osztoztak, ezuton mondunk hálás köszönetet. *ifj. Tassaly Józsefné és családja.*

x **Családi ház,** mely áll 2 szoba, konyha, kamara és pincéből, kerttel és udvarral, családi okokból eladó. Székelyudvarhely, Rákóczi ut 42. 1—2

x **Tanuló leányt** fizetéssel felveszek. Kassay F. Domokos divatszűcs. Székelyudvarhely Kossuth u. 15 sz.

— **Felszólítás.** A Polgári Önképző Egylet felhívja ugy a temetkezési, mint az önképzőkori hátrálékos tagok figyelmét, hogy tagsági díjaikat fizessék be pontosan, mert ellenkező esetben kénytelen lesz a vezetőség a legujabb alapszabály rendelkezését alkalmazni, hogy aki három halálesettel hátrálékban van, azt minden további felszólítás nélkül, az eddig befizetett tagdíjainak és minden jogainak elvesztése mellett törli a tagok sorából. Gondolja meg minden tag, hogy az egyesület csak akkor tehet eleget a tagokkal szemben vállalt kötelezettségének, ha a tagok is komoly kötelességüknek tartják a pontos fizetést. — Továbbá értesítjük tagjainkat, hogy ezután a pénztárnok minden vasárnap reggel 9 órától déli 1 óráig befizetési napot tart a polgári kör könyvtárszobájában, ahol legkönnyebben intézhetik el a tagok a befizetéseket annál is inkább, mert ezután a pénzbeszedő csak egyszer fogja a nyugtát a házhoz kivinni. 3—4

— **Felhívás a tűzharcosokhoz.** A székelyudvarhelyi Tűzharcos Szövetség felhívja a tűzharcos bajtársakat, hogy igazolványaik megújítása végett jelenjenek meg könyveikkel Szent Ferenc-utca 5 sz. alatt, a hadirokkant irodában. Ugy az elmaradt, mint az 1944. évi tagdíjak rendezendők, mert az igazolványok és jelvények csakis így bírnak jogérvényesül. Jelentkezés kedden és vasárnap d. e. 11 től d. u. 1 óráig. Az új tagok ugyanitt megkapják igazolványaikat. *Vezetőség.*

— **Védjük a takarmányokat a gyújtólapok ellen.** Minden gazdának egyéni érdeke, de egyuttal hazafias kötelessége is, hogy gondosan megvédje a hazai állatállomány szempontjából annyira fontos takarmányt az elleneséges regülőgépek által esetleges ledobásra kerülő gyújtóbombák és gyújtóhasábok ellen. Minden gazdának fel kell készülnie, hogy tűz esetén megmenthesse lakóházát, istállóját és takarmánykészletét. A védekezésre legcélszerűbb megfelelő mennyiségű víz és száraz oltóhomok tárolása, amikkel a ledobott gyújtóbombákat és gyújtóhasábokat ártalmatlanná lehet tenni. Riadókor adjunk enni az állatoknak, mert akkor nem nyugtalanok. Természetesen előzőleg vezessük ki a jószágot az istállóból és kötözzük egymástól lehetőleg minél távolabbra. A lovakon éjjel is hagyjuk rajta a kötőféket. A bikákat és az idősebb bikabikaborjukat jól meg kell kötözni, nehogy elszabaduljanak és bajt okozzanak. A szénát, a szalmát és a kukorica-szárát minél nagyobb távolságba rakjuk egymástól, hogy ha esetleg tűz támad, egyik kizal meg ne gyulladjon a másiktól. A silózás igen célszerű, de jó a veremelés és a zsombolyázás is. Az abrakféleket ugyancsak ne tartjuk egy helyen, hanem megosztva tároljuk.

MÁVAUT MENETREND.

Érvényes 1944. április 25-től.

Csikszereda—Székelyudvarhely

11	8	17	5	7	Állomások	2	12	4	16	8	18
—	7:50,	—	15:45,	22:00	i. Csikszereda p. u.	é. 7:15,	—	15:00,	—	21:15,	—
—	8:33,	—	16:28,	22:43	i. Tolvajostető	i. 6:35,	—	14:20,	—	20:35,	—
—	9:03,	—	16:58,	23:13	é. Szentegyházaskalu	i. 6:00,	d	13:45,	—	20:00,	—
6:15,	9:08,	14:50,	17:03,	23:18	i. Szentegyházaskalu	é. 5:55,	8:55,	13:40,	14:40,	19:55,	20:55
7:25,	10:15,	16:00,	18:10,	0:25	é. Sz.-Udvarhely m. j. ir.	i. 4:45,	7:45,	12:30,	13:30,	18:45,	19:45

d — csak kedden.

Csikszereda—Kászonaltiz

2	12	16	6	Állomások	1	11	3	13
7:45,	10:00,	16:30,	16:30	i. Csikszereda p. u.	é. 7:10,	7:10,	14:50,	14:50
8:38,	10:53,	17:23,	17:23	é. Csikszentmárton	é. 6:27,	6:27,	14:07,	14:07
—	11:10,	17:40,	—	é. Csikszentgyörgy	i. —	6:10,	—	13:50
—	—	18:05,	—	é. Csikménaság	i. —	5:45,	—	—
8:55,	—	—	17:40	é. Kozmás	i. 6:10,	—	13:50	—
10:05,	—	—	18:50	é. Kászonaltiz	i. 5:00,	—	12:40	—

Vasárnap és ünnepnap a forgalom szünetel.

Székelyudvarhely—Zetelaka

26	28	Állomások	21	25
14:00,	19:15	i. Székelyudvarhely m. j. ir.	é. 7:25,	15:20
14:35,	19:50	é. Zetelaka	i. 6:50,	14:45

Vasárnap és ünnepnap a forgalom szünetel.

HIREK

Gulyás Pál halálára.

I.

Láng voltál, szökkenő láng —
 kit a magasság magasba ránt.
 Csillagfényvel homlokodon,
 sirtál, kacagtál a homokon.
 Nem láttad a föld mocsarát,
 csak az eget, az örök csodát.
 Az ég fia voltál, jákkal rokon —
 itt maradt lelked az ágakon.
 Tavasszal nyílik, virágot hajt —
 Ősszel a széllel együtt sóhajt.
 S amíg az ember egekbe néz
 a Föld a csirákbán Téged idéz.

II.

Vagy vizekbe bujva a földbe lenn —
 keresed, merre van Debrecen.
 S ha megleled végül Édesanyád,
 hűsited álmát —
 Amíg a Holdban
 nézi magát...

BOTÁR BÉLA.

— **Vitézzé nyilvánítás.** A Kormányzó Ur Ófőméltósága, mint a vitézek főkapitánya, néhai Incze Albert volt t. tizedes, farcádi lakost vitézzé nyilvánította.

— **Vitói várományosok ünnepélyes eskütétele.** Lapunkban már közöltük, hogy az OVSz újabb 11 vitézi várományost vett fel a Vitézi Rendbe. Ezeknek ünnepélyes eskütétele Székelyudvarhelyen a vármegyeháza dísztermében május hó 30 án délidőtt 10 órakor lesz. Az eskütételre a vitézeket, a vitézi várományosokat és az érdeklődő közönséget ezuton hívja meg a Vitézi Szék.

— **Esküvő.** Borbátvizi Balázs Gabriella és tiszaujhelyi Ujhelyi György m. kir. fhdgy. május 20 án tartották esküvőjüket Gyergyóalfaluban. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Anyakönyvi hírek. Születések:** Mihálykó István (Felsőboldogfalva), Ádám Edit-Olga, Szász István, Ilyés Elemér, Bobál József-Sándor, Szklenár István, Szőke Márta, Dobai Ferenc, Horvát Éva, Bokor Irén, Vákár Ádám-László. — **Házasságot kötöttek:** Kádár Ferenc—Miklós Gizella, Kelemen Albert—Lengyel Ilona, Volloncs István—Albert Judit. — **Elhunytak:** Oswald József (honvéd, Budapest, 24 éves), Róth Jánosné Kisfaludi Ilona (68), Horváth Béla (Zetelaka, 25 éves), Kovács Józsefné Nagy Ida (43), András Károly (56 éves).

— **Összehívták az átalakulás előtt álló képviselőházat.** A képviselőházat 24 ére (szerdára), a felsőházat 25 re (csütörtökre) összehívták. — Mint vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes egyik párt-értekezleten bejelentette, a Magyar Megújulás Pártja csak egykamaras országgyűlést akar, amelyet nem a mai választási módszerekkel gondol egybe-hívni. Ugy látszik, a mostani országgyűlés lesz a régi rendszer hatyudala.

— **Adomány.** A városi közkórház hősök napján koszorúmegváltás címén 100 pengős adományt juttatott a Bajtársi Szolgálathoz. Az adományt e helyről is köszönettel nyugtazzuk. Az eszme és kivitele méltó a hősök napjához.

— **Tévedések elkerülése végett...** Minthogy lapunk mult számának az a cikke, amelyben a Bajtársi Szolgálat alól magukat önző módon kimenteni akarókról írtunk, téves következtetésekre vezethet, — félreértések elkerülése végett megemlítjük, hogy az említett »több házasság« fűszerkereskedő, mikor keresznevét le akarja írni, először egy nagy »G« betűt vet papírra; az említett vendéglős pedig a lehető legközelebb van a B. Sz. központjához. A vaskereskedőt — úgy látszik — már ismerik városunkban. — Az említett asztalosmester — mint utólag értesültünk — a városi veszélyközösségből (itteni esetleges károsultak segélyezése) vonta ki magát. A minden célra igen lelkesen áldozó iparosaink között azonban épen ezért kellett viselkedése kínos feltűnést.

— **Sebesültjeink megvendégelése.** Pünköst vasárnapján délután 4 órai kezdettel Bajtársi Szövetségünk megvendégeli sebesült honvédeinket. A teán és süteményen kívül minden sebesült cigarettát és szeretetsomagot kap.

— **Cserkőzeink táborozása.** Városunk mindhárom cserkész csapata a pünkösti ünnepek alatt nagy táborozást rendez Bögözön. A táborozás kezdete 27-én reggel 7 óra, — vége 20-án este 8 óra. Indulás vonattal a levante otthon udvaráról van, szombaton, 27-én reggel.

— **Különös eset.** Mihálykó Istvánné Biró Anna felsőboldogfalvi lakosnak május hó 9 én fiugyermeke született. Az asszony olyan rosszul volt a szülés után, hogy ujszülött gyermekével együtt behozták kórházunkba. Itt másnap, május 10-én megszületett második gyermeke. Sajnos az elsőszülött ikerfiúcska meghalt, de a második: István jó egészségnek örvend. A felsőboldogfalvi jegyzőséget és az udvarhelyi anyakönyvi hivatalt fogas kérdés elé állította a különböző helyen született ikrek anyakönyvi bejegyzésének kérdése.

— **Zsidó sárga csillag nélkül.** Pár hete mindenfelé látható városunkban az 1919-es zsidó kommunista »forradalom« vezérének, Kun Kohn Bélának képe. Néger száj, görbe orr és alattomos szemek fogadják a gyanutlan nézőt mindenfelé. Az országunkat szinte végromlásba döntő zsidó rémuralom azonban a Székelyföld egyszerűbb emberei előtt elég ismeretlen fogalom, hiszen nekünk másféle »jóba« volt részünk. Így pár jámbor lélek végül is valami nagy emberünknek nézheti ezt a kiplakátírozott, sárga csillag nélküli zsidót, — hiszen eddig Kossuth, Széchenyi képeit látta a plakátokon. Ajánljuk azért az illetékeseknek, hogy ragasszák már oda Kun Kohn Béla képére a sárga csillagot, s vigyék mielőbb társaihoz a ghettoá, mert mi nem azért örültünk a sárga csillag eltűnésének, hogy most ezt a csillag-talan zsidót csodáljuk. Emlékezzünk mi ugy is, nélküle is, mindenre!

— **Naptárkiadási tilalom.** Kormányunk egy újabb rendelete értelmében olyan naptárt, amely közérdekű tudnivalókon kívül vallási tárgy, politikai, szépirodalmi, tudományos stb. közleményt tartalmaz, kiadni nem szabad. Kivétel csak a m. kir. miniszterium által kiadandó Nemzeti Kalendárium és az Országos Magyar Sajtókamara által kiadható egységes naptár.

— **Az olaszteleki vöröskereszt adománya.** Az olaszteleki vöröskereszt-főköszövetség sebesült honvédeink részére 13 kg. zsirt, 1 kg. vaját, 5 kg. tészta, 20 kg. kekszet és 510 tojást küldött be. Az adományt a városi Bajtársi Szolgálat már ismertetett gyűjtéséhez csatolták.

— **Különös lelet.** »Okleveles rabbinoknak«, Weinberger Bernátnak borkészlete között az illetékes hatóságok 60 drb. téli ózsuta bőrt és 17 drb. téli szarvastehén bőrt találtak. Az eset annál különösebb, mert az ózsuta és szarvastehén lelövése télen tilos — ózsutára pedig lelövési engedélyt az utóbbi években nem adtak ki. Így tehát a bőrök csak orv. vadászoktól kerülhettek Weinberger ur tulajdonába. A vadásztársaság összes becsületes tagjai 5 év alatt sem lőttek megyénkben 77 őzet.

— **Büntetések el nem sötétítés miatt.** Rendőrségünk — többek között — Molnár Ferenc napszámot 15 pengőre, Molnár Árpád fakereskedőt 80 és Kaptza Ignác vendéglőst 60 pengő büntetésre ítélte az elsötétítési rendelet be nem tartásáért. Az itt közzétett ítéletek jogerősök.

— **Sportezálló a Szent Anna tavánál.** A Szent Anna-tóhoz vezető, az elmúlt évben megkezdett autótúremelhetőleg ez évben befejeződik. Ujabbán arról értesültünk, hogy a Szent Anna-tó felett, remek kilátású helyen, hatalmas sportezálló építését határozta el az EKE, a gróf Mikes Ármin által ajándékozott területen. A szálló egyelőre 220 személyt fogadhat majd be. A tó partján az építkezés tilos, a régi rozoga szálloda-félt lebontják.

— **A bombakárosultaknak.** A székelyudvarhelyi református leányszövetség tagjai a bombakárosultak részére eddig 828 pengőt gyűjtöttek össze. Különösen dicséretre méltó Szűcs Róza LSZ tag gyűjtési eredménye, aki egymaga 613 pengőt juttatott — gyűjtés után — a mai háboru ártatlan áldozatainak. A gyűjtés a református egyház minden más egyesülete és intézménye által is folyik.

— **Kemény küzdelem.** A NB labdarugómérkőzésein mindössze két forduló van még hátra. Nagyvárad csapata amúgy sem vitás elsőségét még két ponttal gyarapította, megverve legerősebb ellenfelét, a Ferencvárost. Kolozsvár csapata azonban heves harc után kikapott a Gamma csapatától, így a második helyért most a 34 pontos Kolozsvár mellett egyformán küzd a 33—33 pontos Ferencváros és Gamma. Kolozsvárnak Ujvidék és Debrecen csapatával (most 7. és 13. hely), a Ferencvárosnak a BSzKRT és Tisza csapatával (most 16. és 14. hely), a Gammának pedig Diósgyőr és Kispeszt (most a 12. és 8. helyen álló) csapatával kell még megküzdenie. Előreláthatólag igen heves küzdelem várható a II. és III. helyezéért.

— **Tenyésznyulak és mintaketrecek Erdélynek.** A házinyulak tenyésztésére különösen alkalmas Erdélyben tavaly 600 tenyésznyulat és 100 mintaketreceket osztott szét a földmivélsügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége. Az idén tovább kívánják folytatni ezt az akciót az EMGE útján. Akik ebben részt akarnak venni, forduljanak az EMGE kirendeltségeihez.

SPORT

ATTILA—HARGITA 3:3 (2:1)
 A 21. vasárnapi mérkőzés erős iramu, változatos, szép játék volt. Az első félidőben az ATTILA vezetett 2:1-el, de a második félidőben a HARGITA lendületes támadásokkal kiegyenlített, sőt kis híján győzött is.

A leventenapon (csütörtökön) rendezett kerékpárverseny I. díját Czirbu István 21 éves levente nyerte 39 perces idővel. A II. díj nyertese Balogh János 18 éves levente volt 39:50 perccel, míg a III. díjat a 18 éves Pál Sándor levente nyerte 39:55 perccel. A versenyre 10 leventeifju indult volt.

— **Büntetést kérünk!** Egyre-másra oivasunk a komoly és mindnyájunk érdekeit szolgáló rendeletekről, amelyek kötelező módon elrendelik a cserebogárritást, az ebzáratot, a zsidóvagyon-rejtegetők azonnali megbüntetését. Olvassuk a légo szolgálat megszigorítását, a feketepiac letörésére hozott új rendeleteket. Tisztelettel kérdezzük városunk rendőrségétől: kiket, mily módon büntetett meg pl. zsidóvagyon elrejtéséért, szájkosár nélkül járó kutyájáért, nem teljesített riasztószolgálatért vagy e körül tapasztalt rendtelenségért, vagy akár a cserebogarak nem irtásáért? Kétséggel sokakat és példásan megbüntettek már ezekért városunkban is, hiszen csak nem akarják neveltségessé tenni a rendeletek kiadót. De kérjük a büntetések bejelentését is, hogy mindenki láthassa: az államhatalmunkat ez irányban képviselő rendőrségünk valóban hivatása magaslatán áll. Lapunk készséggel ad helyet ilyen irányú közleményeknek.

— **Értesítés.** Értesitem az utazó közönséget, hogy f. év június 1-től kezdve ismét megindítom a Székelyudvarhely—Barót között közlekedő autobus járatot. Indulási ideje Székelyudvarhelyről d. e. fél 11 órakor. Tisztelettel: Demeter Miklós.

x **Az elmúlt évben a jégverés** különösen Háromszék vármegyében okozott tetemes károkat. A több száz-ezer pengőt kitevő anyagi kár annál súlyosabban érintette a birtokosokat, mert a termények nagy része biztosítatlanul állott. Hazánk legnagyobb biztosító szövetezete, a *Gazdák Biztosító Szövetkezete*, a legnagyobb jégbiztosító intézet a folyó évben már jóelőre felhívta a gazdaközönség figyelmét a termények biztosítására. Említésre méltó, hogy a jégbiztosítási díjak a drágasági viszonyok dacára csökkentek, amennyiben a székelyföldi vármegyék összes községeit kivétel nélkül az I. díjosztályba osztották be. A Gazdák Biztosító Szövetkezete az egyedüli biztosító intézményünk, amelyik a gyümölcsösök jégkár elleni biztosításával is foglalkozik.

— **A leventejelvény kötelező vizsgálása.** A leventék orsz. parancsnoka elrendelte, hogy a leventeifju mindig leventesapkában, balkarján a leventejelvényvel jelenjen meg, — leventegyenyruhát azonban, az anyag kiméltése céljából, csak a leventeélettel kapcsolatos eseményeknél viseljen.

x **90 drb.-ből álló fajtisza, törzskönyvezett angoraállomány** — másirányu elfoglaltság miatt — szakszerű ketrecekkel együtt eladó. Érdeklődések Molnár István címére, Székelykeresztur küldendők.

NÉPMŰVELÉS

Magyar kötelességek

Részletek Dr. vitéz BAKK ELEK kórházi főorvosnak az iskolán kívüli népművelés téli előadásorozatára készült beszédéből.

Előadó miután részletesen fejtegeti és szemléltető példákkal bizonyítja, hogy Trianon nemcsak az elszakított, de a csonkországi magyarságra is a lassu, de biztos végpusztulást jelentette, rátér a ma háborújára.

II.

A mai háboru alattomos fegyverei

Az egyetemes világgégés során a lángok előbb utóbb eljutnak hozzánk is. Akkor, ha majd jön a parancs, minden magyar embernek az oltásnál lesz a helye. Árvíz vagy tűzvész idején nem nézzük a veszély nagyságát. Ilyenkor, miként várostrom idején, irgalom nélkül végzi ki minden emberi közösség azokat, akik csüggedést vagy széthuzást szítanak. A háboru mai totális formájában mindnyájan katonák vagyunk már most; ki-ki a maga helyén.

Ennek az életre-halálra menő háborunak egyik alattomos és ezért veszedelmes fegyvere az idegháboru rádió és a suttogó propaganda útján. Alattomos, gyilkos fegyver, mert lassan, észrevétlenül a lelkeket mérgezi meg, az áldozat észre sem veszi, hogy csapdában jár. Alattomos és ravasz, mint a kigyó, mert az egyetemes emberi gyengeségekre alapozza a hatást.

Természetes dolog, hogy ahol emberek élnek, mindenütt vannak hibák, hitványságok is előfordulnak, és hogy az emberi természet hajlamos — főleg, ha erre bujtatják — az elégedetlenségre. Nos, az ellenséges propaganda fortélyos fogása az, hogy hazugságainak egy része ténylegesen fennálló bajokra, hibákra mutat rá, — csak hogy azokat egyoldaluan kiélezi —, elhallgatja viszont mindazt, ami a jó és hős munka eredménye nálunk. És elhallgatja azt, hogy a bajok egy jó része éppen a háboru erőfeszítéseiből természetszerűleg következnek, és hogy a belső bajok egy részének orvoslását háboru utánra is hagyhatjuk, mert nem lehet azokat mind elintézni pont a nemzet élet-halálharcának kellős közepén. A vakmerőségben annyira mennek, hogy a feketéről azt állítják, hogy fehér, a farkasról, hogy bárány, — halálos ellenségeink azzal akarják ellenállásunkat leszerelni, hogy barátunknak tüntetik fel magukat!

A gazdaember helyzete.

A belső bajaink közül vegyük például a földmives ember helyzetét. Csoda-e, ha nem könnyű a földmives ember szíve, amikor a nehezen megmunkált terményét vagy állatját látszólag árán alul kénytelen beszolgáltatni, s ugyanakkor több mázsa búzát kell eladnia egy pár csizma árába? Ez igaz, és ezek mellett sok fonák és visszás dolgot vet fel nap mint nap a mindennapi élet. De: ne felejtjük, hogy háboru van, amit rákényszerítettek el lenségeink a világra.

Lám az első világháboru első naptól utolsóig úgy küzdöttük végig, hogy összes férfaink kint voltak a

harctéren jégben fagyban, vizes lövész-árokból. — Igaz, nehéz áldozatot hoz ma a falu, de valljuk meg őszintén, hogy volt a falusi ember rosszabb anyagi viszonyok között is, mint a jelenlegi háborus napokban.

Mit érne, ha az állam olyan magas áron fizetné meg a beszolgáltatott terményt vagy állatot, mint amilyent a felhajtott árak diktálnának? Semmit, hiszen bármennyire fájdalmas látni,

A magyarság hivatása

Győzni fogunk, mert győznünk kell! Aki hisz a történelmek felett álló Gondviselésben, annak nem lehet kétsége a felől, hogy a földkerekség legkényesebb helyére, népeket és fajokat elválasztó pontjára nem véletlenül állította a magyarságot Isten, hanem feltétlenül nagy hivatásra, s hogy egy ezredévi szenvedés kér ma éltet vagy halált. Ezelőtt ezer évvel Európa történelmének az adott döntő fordulatot, hogy a hódítóerejű magyarság megjelent a Kárpátmedencében. Ma, az emberiség apokaliptikus, örült vért-

Önmagunkért harcolunk

Egyetlen esetben bukkantunk el: ha, mint 1918-ban, öngyilkos módra újra ellenségeink mézes mázas méte-lyére hallgatunk, s elhagyjuk magunkat, kiadjuk kezünkben az életünket egyedül védő fegyvert.

A háboru vége felé mindenki, mi is ki leszünk jobban fáradva. De erőgyűjtésre volt idő elég, s csak arra kell vigyáznunk, hogy bármilyen megpróbáltatás és erőfeszítés árán is, utolsó leheletünkig, de fegyverben és összetartásban legyünk az utolsó percig, mert akkor dől el minden!

A harcot reánk kényszerítették. Életünket, jövőnket megvédjük, azért magyar módra kiállunk. Ma nem a nagy urakért harcolunk, hanem önmagunkért, minden becsületes magyar ember erejét és értékét kiteljesítő, az egyetemes magyarságot boldogító Nagymagyarorszáért! Hogy ez így lesz, hogy a győzelem után a széles népi rétegeket megérdemelt jobb sorsához hozzájuttatjuk, hogy a magyar reformokat többé elodáznunk nem hagyjuk, arra életünkre esküszünk, s ha száz életünk volna, mind a százra együtt esküdne azért minden becsületesen érző és gondolkodó magyar!

Él az örök magyar szellem!

És ha mi elhullunk ebben a harcban, helyünkbe az ifju magyarok milliói lépnek, mert a győztes béke végre elhozza idejét annak, hogy a kiváltságosok középkori tizezei helyett a magyar népi milliók lépjenek szent jussukhoz: a magyar földhöz, az emberibb magyar élethez, és a tiszta

hogy némely falusi kisembert mily embertelenül sujt ez az áraránytalanság, azt is kell tudnunk, hogy az árak lavinájának elindításával eljutnánk az egészen értéktelen papirpénzhez, aminek irtó romlás és zavar volna a következménye.

És hogy szavakkal ne üssük el a dolgot: *bizton biznunk kell abban, hogy a kormány sürgősen fogja orvosolni a legkiáltóbb igazságtalanságokat.* Vannak aránytalanságok, de ma létparancs, hogy mindenki hozza meg a legnagyobb áldozatot is. *Kivétel nélkül mindenkire sor kerül előbb-utóbb.* Az a gyönyörű példa, ahogyan az ellátás frontját állta a magyar gazda, *elévülhetetlen dicsősége lesz a gazdaságszolgálatnak, és egyben a szebb magyar népi sors végre el nem odázható és még egyszer el nem sikkaszható záloga!*

gerének az szab részben gátat, hogy a magyarság is őrt áll a Kárpátokon, az a magyarság, aki hordozója ennek a világtörténelmi küldetésnek, és aki végre rá is ébredt ennek a küldetésnek a tudatára!

A földteke maholnap egyetlen izzó katlanná válik, hol sorra népek és országok sorsa, élete kerül az olvasztó tégelybe. Attila és Árpád népe, most szedd össze magad, most tarts ki mindvégig, — s végre felvirrad rád és unokáidra az oly sokáig hiába várt szebb magyar jövő!

magyar műveltséghez.

Ez így lesz, mert az évszázadokon át gyötört magyarság szellemi téren megállta a harcot, százmillió népnek is diszére válna, amit a magyar szellem alkotott.

A magyarság immáron el nem bukkant, mert él és diadalmas az örök magyar szellem!

— **A fa-árak rendezése.** A hatóság tudomására jutott, hogy a Székelyudvarhelyre tüzfát szállító fuvarosok egy része nem a szállítási bárcában szereplő városi fatelepre vitte tüzfátját, hanem azt a fa megszábotott árán felül értékesítette. Az illetékes hatóság most figyelmeztetni kívánja a város lakosságát, tartózkodjék a hasonló és törvénytelen uton történő fabeszerzéstől, mivel a jövőben a legszigorubban ellenőrzik a közellátásra beszállítandó tüzfát utját, s szabálytalan eljárás esetén nemcsak a fuvarosokat, hanem a vásárlóközönséget is a legszigorubban fogják büntetni. Ajánlatos tehát az utcán történő favétel előtt meggyőződni arról, hogy a fuvaros szállítási bárcája milyen névre van kiállítva, s a fát csak abban az esetben szabad megvásárolni, ha a bárca nem a városi fatelep nevére szól. Egyébként a szétosztással megbízott városi hatóság most is utalványoz ki fát bárkinek 3 mázsa tételekben. A tüzfát hatósági ára helyben átvéve mázsánként 6.56, házhoz szállítva 8.25 pengő. A rendszeres faellátás idején a beszerzés módozatairól a közönséget tájékoztatni fogják, addig is kéri a város lakosságát, hogy bizalmasan keresztül támogassa a hatóság munkáját, amelynek minden törekvése a tüzfátellátást kielégítő biztosítása.

— **A családi pótlék igényjogosultsági keretének kibővítése.** A Budapesti Közlöny közli a kormány rendeletét, amely 1944. május 1-étől biztosítja a családi pótlékra való igényjogosultságot olyan alkalmazottnak és nyugdíjasnak, aki az állami gyermekmenhely kötelékéből kivett gyermeket családi kötelékébe fogadja. A rendelet biztosítja továbbá a nevelési járulékra való igényjogosultságot az ilyen örökbe fogadott árva részére is. Fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a családi pótlékra való igényjogosultságot biztosítja azok részére is, akik a légitámadások polgári áldozatainak árvaít fogadják örökbe.

Székelyudvarhely megyei város polgármestere,

Ad 4034—1944. szám.

Székelyudvarhely megyei város területére korlátozott

Versenytergályási hirdetés.

Székelyudvarhely megyei város polgármestere nyilvános versenytergályást hirdet a Nagyküküllő partvédelmi munkálataira.

A munkálat költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ajánlatot tenni csakis az e célra kiadott úrlapokon lehet, melyek a részletes feltételekkel és tervekkel együtt a városi műszaki hivatalban szerezhetők be.

A munkálatot 1944. június 15-én kell megkezdeni és 1944. július 30-ig befejezni.

A jótállás időtartama kettő év.

A bánatpénzt a »Versenytergályási és munkafeltételek« 14. pontjában meghatározott rendelkezéseknek megfelelő összegben és módon le kell tenni, s a letételt igazoló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Az aláírt ajánlatokat sértetlen borítékba elhelyezve, pecséttel lezárva a városházán levő gazdasági hivatalba 1944. június 5-én 10 óráig kell benyújtani. Ugyanezen a napon a kiíró hivatal 20 számú hivatalos helyiségében 10:30 órakor fogják az ajánlatokat felbontani.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: »Ajánlat a 4034/1944. számú versenytergályási hirdetésben közölt Nagyküküllő partvédelmi munkálatokra«.

Az ajánlathoz csatolni kell a részletes munkafeltételeket, az ajánlati költségvetést, tervrajzokat, a bánatpénz letételéről szóló elismervényt, — mindezeket — a bánatpénz letételét, valamint a cégjegyzést igazoló okiratok és az iparjogositvány kivételével — zsinórral az ajánlathoz hozzá kell fűzni, a zsinór végét pedig az ajánlat hátlapján cégszöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

Az ajánlat mellékletei közül a munkafeltételeket, továbbá a részletes munkafeltételeket, az ajánlati költségvetést aláírással kell ellátni, és az egyszerű aláírást 2 tanuval előtte-mentetni.

Székelyudvarhely, 1944. május hó 17-én.

Polgármester mb.
Dr. Puskás István
tanácsnok.

Nyomtatott: ifj. dr. Jodál Gábor könyvnyomdájában Székelyudvarhelyen